

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Ndc/3/2026
Identifikačné číslo spisu:	1425211685
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1425211685.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. P., narodeného XX. M. XXXX, H. - X. IX, K. XXXX/XX, zastúpeného advokátkou Mgr. Zuzanou Jedličkovou, Piešťany, Royova 9, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Sociálna poisťovňa, Bratislava, Ul. 29. augusta 8 a 10, o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 40C/85/2025, o návrhu žalobcu na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalobcu na prikázanie sporu vedeného na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 40C/85/2025 Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 40C/85/2025 žalobca návrhom doručeným dňa 11. decembra 2025 navrhol prikázať spor Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti podľa ustanovenia § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V úvode svojho návrhu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti žalobca poukázal na ust. § 12 ods. 1 a 2, § 13, § 17, § 36 ods. 1 a 2 a § 37 CSP. Uviedol, že si uplatňuje právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne zo dňa 01. júna 2022 č. XXX XXX XXXX X, vydaným v Bratislave. Žalobca konštatoval, že pri uplatnení práva na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím je miestom, kde nastala skutočnosť zakladajúca uplatnené právo (rozhodujúcim pre určenie všeobecného súdu štátu podľa § 17 CSP) miesto, kde bolo takéto rozhodnutie vydané, t. j. v predmetnej veci je týmto miestom Bratislava. Na základe tejto skutočnosti je v zmysle vyššie citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vecne a miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii v spore na základe podanej žaloby Mestský súd Bratislava IV. Svoj návrh odôvodnil tým, že má trvalý pobyt v H. - X. IX, K. XXXX/XX, na ktorej adrese žalobca aj fakticky býva. Vzhľadom na jeho majetkové a príjmové pomery bol žalobcovi ako

oprávnenej osobe podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov rozhodnutím vydaným Centrom právnej pomoci, Kancelária Košice, číslo spisu: KaKE - XXXXX/XXXXX/XXXX-XXXXXX/XXXX zo dňa 09. decembra 2024 priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci. V prípade konania o spore na miestne príslušnom Mestskom súde Bratislava IV, žalobcove majetkové a príjmové pomery mu podstatne obmedzujú resp. znemožňujú účasť na pojednávaniach, pričom na preukázanie tvrdení žalobcu o vplyve nezákonného rozhodnutia na žalobcu, jeho prežívanie a osobný život, je navrhovaný výsluch žalobcu. Pre prípad nevyhovenia návrhu žalobcu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti Mestskému súdu Košice navrhol, aby výsluch žalobcu bol podľa § 104 CSP vykonaný na dožiadanie Mestským súdom Košice, prípadne iným súdom, v ktorého obvode bude aktuálny pobyt žalobcu.

2. Žalovaná sa vyjadrila podaním zo dňa 03. februára 2026, v ktorom uviedla, že podľa § čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Prikázanie veci Mestskému súdu Košice nepovažovala za vhodné, ale vníma ho ako rozporné so základným princípom civilného sporového konania vyjadreným v čl. 17 CSP. Podľa názoru žalovanej návrh žalobcu neprimerane zaťažuje obe strany sporu, nakoľko právny zástupca žalovanej s miestom výkonu práce v Bratislave, a advokátka žalobcu so sídlom v Piešťanoch, budú nútení cestovať na pojednávanie niekoľko stoviek kilometrov, pričom táto skutočnosť navyše v rozpore so zásadou hospodárnosti nevyhnutne povedie aj k vzniku ďalších trov konania, ktoré by v prípade konania na miestne príslušnom Mestskom súde Bratislava IV neboli vznikli. S predmetným návrhom na prikázanie sporu Mestskému súdu Košice nesúhlasila a trvala na zachovaní miestnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava IV.

3. Žalobca sa vyjadril podaním zo dňa 25. marca 2026, v ktorom uviedol, že advokátka Mgr. Zuzana Jedličková bola žalobcovi určená rozhodnutím Centra právnej pomoci, Kancelária Košice (ďalej aj „CPP“) z dôvodu, že v čase vydania rozhodnutia CPP mal žalobca miesto pobytu v X., ktoré miesto bolo v blízkej vzdialenosti od mesta sídla advokátky. Po tom ako bude procesne rozhodnuté o návrhu žalobcu podľa § 39 ods. 2 CSP na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti na Mestský súd Košice, podá advokátka na Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, návrh na zmenu určeného advokáta tak, aby bol určený advokát so sídlom v meste, kde má sídlo súd, ktorý bude predmetný spor prejednávať, a to z dôvodu hospodárnosti - nakoľko ide o poskytovanie právnej pomoci na základe zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov, kedy v určitých prípadoch hradí odmenu a náhrady určenému advokátovi štát. Žalobca mal za to, že je vzhľadom na jeho majetkové a príjmové pomery osobou v hmotnej núdzi a má priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov. Žalobca uviedol, že sa momentálne zdržiava a býva na adrese svojho trvalého pobytu v H. a nie je v jeho finančných možnostiach zaplatiť si cestu z H. do G. na účasť na pojednávaní v Bratislave. V prípade, ak vec bude prejednávať Mestský súd Bratislava IV, zotrvá na návrhu uvedenom v žalobe, aby podľa § 104 CSP bol výsluch žalobcu vykonaný na dožiadanie Mestským súdom Košice. S poukazom na uvedené mal za to, že návrh žalobcu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti na Mestský súd Košice nie je v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

4. Mestský súd Bratislava IV predložil spis sp. zn. 40C/85/2025 na rozhodnutie o návrhu žalobcu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

5. Podľa ust. § 12 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa § 17 CSP je všeobecným súdom štátu súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá

uplatnené právo.

8. Podľa § 39 ods. 2 a ods. 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

9. V danej veci je Mestskému súdu Bratislava IV a Mestskému súdu Košice spoločne nadriadeným (jediným) súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

10. Najvyšší súd (§ 39 ods. 3 CSP) prejednal návrh žalobcu na prikázanie sporu Mestského súdu Bratislava IV pod sp. zn. 40C/85/2025 inému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že podanému návrhu nie je možné vyhovieť, pretože neboli zistené zákonné predpoklady na takýto procesný postup v zmysle § 39 ods. 2 CSP.

11. Dôvody prikázaní (delegácie) sporu môžu byť rôzne v závislosti od predmetu konania, postavenia sporových strán, ale aj doterajších výsledkov konania. Dôvody na strane sporových strán vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Delegácia sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý je daný na podklade vopred stanovených zákonných pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti súdov. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, pričom takto určená príslušnosť trvá až do jeho skončenia (§ 36 CSP, zásada perpetuatio fori). K prikázaní sporu inému súdu možno preto pristúpiť iba vo výnimočných prípadoch, v ktorých by prejednanie sporu iným, než (doposiaľ) príslušným súdom znamenalo z komplexného pohľadu jeho hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie posúdenie. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov sporových strán, pričom dôvody uvádzané stranou, ktorá návrh predkladá, možno zohľadniť len vtedy, ak to nebude mať negatívny dopad na protistranu.

12. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje okolnosť odôvodňujúca prikázanie sporu Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti. V posudzovanom prípade žalobca v podanej žalobe doručenej na Mestský súd Bratislava IV dňa 11. decembra 2025 neuviedol relevantné dôvody navrhovanej delegácie sporu z dôvodu vhodnosti, t. j. neuviedol žiadny osobitný dôvod, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Podstatou jeho argumentácie bolo, že má trvalý pobyt na adrese H. - X. IX, na ktorej aj fakticky býva. Vzhľadom na svoje majetkové a príjmové pomery žalobca uviedol, že mu tieto okolnosti znemožňujú účasť na pojednávaniach. Predmetom sporu vedeného na Mestskom súde Bratislava IV sp. zn. 40C/85/2025 je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Žalovaná vyjadrila s postúpením sporu svoj nesúhlas a uviedla, že návrh žalobcu neprimerane zaťažuje obe strany sporu, keďže právny zástupca žalovanej má miesto výkonu práce v Bratislave a advokátka žalobcu má sídlo v Piešťanoch. Poukázala pritom na to, že v prípade vyhovenia návrhu žalobcu budú právni zástupcovia strán nútení cestovať na pojednávanie niekoľko stoviek kilometrov, čo podľa jej názoru odporuje zásade hospodárnosti konania.

13. Pri rozhodovaní o aplikácii ustanovenia § 39 ods. 2 CSP najvyšší súd považuje problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností cestou strán sporu, či iných osôb zúčastňujúcich sa pojednávaní, na vecne a miestne príslušný súd a s tým spojené výdavky vo všeobecnosti skôr za bežné, ktoré samy osebe neodôvodňujú prikázanie sporu (veci) inému súdu. Berie pritom do úvahy i ustanovenie § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Procesným úkonom je každý úkon súdu, ktorý vykonáva v rámci civilného súdneho konania. Dožiadanie pri vykonávaní procesných úkonov je ale tiež výnimočným inštitútom, ktorý musí byť odôvodnený osobitnými okolnosťami uvedenými v tomto ustanovení. Návrhom strany (účastníka konania), aby súd požiadal iný súd o vykonanie úkonu vo veci nie je viazaný a posúdi ho s ohľadom na konkrétne osobitosti daného sporu. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane

uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

14. Najvyšší súd stabilne zastáva názor, že miesto pobytu, resp. sídlo niektorej zo strán sporu, ani problémy (zdravotné, sociálne, finančné) súvisiace s jej účasťou na súdnom pojednávaní na vecne a miestne príslušnom súde samy osebe neodôvodňujú prikázanie sporu (veci) inému súdu. Žalobca má právneho zástupcu, ktorý ho v spore zastupuje, a ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana sporu (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a ods. 2 CSP). Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali premisu o hospodárnejšom alebo efektívnejšom prerokovaní veci Mestským súdom Košice.

15. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci nie sú podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle ustanovenia § 39 ods. 2 CSP a návrhu žalobcu nevyhoveli.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.